

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Miłosz Motyka

DOZE-I.050.7.2025.AJ
3898193.15650814.12567590
Warszawa, 23-07-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr K10INT10848 z 14 lipca 2025 r. Pana Posła Jerzego Polaczka oraz grupy Posłów w sprawie zasad rozliczania prosumentów energii elektrycznej w systemie net-billingu, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień

1. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska dostrzega problem nieproporcjonalnie wysokich rachunków za energię u prosumentów w systemie net-billingu mimo znaczącej nadprodukcji energii oddawanej do sieci?

Zjawisko godzinowo zróżnicowanych cen sprzedaży i zakupu energii u prosumentów działających w systemie net-billingu może występować właśnie z powodu znaczącej nadprodukcji energii oddawanej do sieci. Zjawisko to często wynika z przewymiarowania instalacji fotowoltaicznych oraz zbyt niskiego poziomu autokonsumpcji energii wytworzonej w mikroinstalacji.

Zgodnie z definicją prosument energii odnawialnej to odbiorca końcowy, który wytwarza energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby w mikroinstalacji. W tym kontekście obecny system rozliczeń (tzw. net-billing) stanowi korzystne rozwiązanie pod warunkiem, że instalacja jest odpowiednio dobrana do potrzeb gospodarstwa domowego, a wyprodukowana energia w jak największym stopniu zużywana na miejscu.

W celu zwiększenia opłacalności inwestycji w mikroinstalację fotowoltaiczną prosument może gromadzić wyprodukowane nadwyżki energii np. w magazynie energii elektrycznej, tak aby uniknąć wprowadzania tej energii do sieci elektroenergetycznej w okresach szczytowej podaży, gdy jej cena jest najniższa. Rekomendowane jest również maksymalne wykorzystywanie produkowanej energii elektrycznej w momencie jej produkcji, w tym z wykorzystaniem dostępnych funkcji opóźnionego startu w wielu urządzeniach gospodarstwa domowego czy sterowaniem większą ilością urządzeń w oparciu o dedykowane systemy zarządzania energią. System rozliczeń zachęca więc do częściowego przesunięcia zapotrzebowania na energię na tzw. godziny poza szczytem (czyli godziny poranne oraz popołudniowe i wieczorne) lub gromadzenia wyprodukowanych nadwyżek w magazynie energii lub ciepła, tak aby uniknąć wprowadzania do sieci wytwarzanej energii w południe, gdy jej cena jest najniższa. Zgromadzoną w magazynie energię prosument może wykorzystać w czasie, gdy instalacja nie produkuje energii, unikając w ten sposób jej kupowania od sprzedawcy. Takie postępowanie istotnie podniesie opłacalność systemu rozliczeń net-billing.

2. Jakie działania podjęto lub planuje się podjąć w celu przeanalizowania skali problemu na podstawie danych operatorów sieci dystrybucyjnych?

W celu lepszego zrozumienia funkcjonowania systemu net-billing oraz oceny rzeczywistej skali problemów zgłaszanych przez prosumentów, Ministerstwo Klimatu i Środowiska współpracuje z operatorami systemów dystrybucyjnych. W przypadku wystąpienia istotnych problemów lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu mikroinstalacji lub systemu net-billing, operatorzy przekazują stosowne sygnały i informacje do Ministerstwa. Informacje te są analizowane i mogą stanowić podstawę do wypracowania rozwiązań regulacyjnych lub rekomendacji systemowych.

W tym kontekście w celu zwiększenia opłacalności rozliczeń w systemie net-billing, w ustawie z dnia 27 listopada 2024 roku o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii i niektórych innych ustaw (Dz. U. 2024 poz. 1847), poprawiono w następujący sposób warunki rozliczeń (ustawa obowiązuje od 28 grudnia 2024 roku):

- i. Prosumenci, którzy rozpoczęli wytwarzanie energii przed 1 lipca 2024 roku, mogą nadal rozliczać się według rynkowej miesięcznej ceny energii elektrycznej (RCEm). Oznacza to, że ich rozliczenia będą oparte na stałej średniej cenie obowiązującej w danym miesiącu, co zapewnia większą przewidywalność finansową i stabilność kosztów zakupu energii. Jeśli prosument nie podejmie dodatkowych działań, pozostanie przy dotychczasowym sposobie rozliczeń, a zwrot nadpłaty za energię elektryczną wprowadzoną do sieci wyniesie maksymalnie 20% wartości tej energii w danym miesiącu kalendarzowym.
- ii. Z kolei prosumenci aktywnie działający na rynku mogą, składając oświadczenie do swojego sprzedawcy energii, przejść na rozliczenie w oparciu o rynkową cenę energii elektrycznej (RCE) obowiązującą w okresach rozliczenia niezbilansowania (tzw. rozliczenie godzinowe). W tym przypadku zwrot niewykorzystanych środków za wprowadzoną do sieci energię wzrośnie do 30%.
- iii. Dodatkowo, nowelizacja wprowadza zwiększenie wartości depozytu prosumenckiego o współczynnik korekcyjny 1,23, co przekłada się na przypisanie tej wartości do konta prosumenckiego w kolejnym miesiącu kalendarzowym. W efekcie poprawia się opłacalność rozliczeń w systemie net-billing, dzięki zmniejszeniu różnicy między rynkową ceną energii dla prosumenta a oferowaną stawką taryfową operatora.

Wprowadzenie współczynnika 1,23 dla depozytu prosumenckiego ma na celu częściową rekompensatę kosztów ponoszonych przez prosumentów rozliczanych po cenach godzinowych, którzy sprzedają energię w czasie niskich cen, a kupują po stawkach oferowanych przez przedsiębiorstwa energetyczne. Współczynnik ten stanowi element wsparcia w obecnym systemie i jest jednym z narzędzi łagodzenia różnic w opłacalności między mechanizmami rozliczeń.

3. Czy prowadzone są prace nad zmianą modelu rozliczeń, tak aby lepiej zbilansować interesy prosumentów, operatorów systemu elektroenergetycznego i ogółu odbiorców?

Obecnie nie są prowadzone prace legislacyjne nad zmianą samego modelu rozliczeń prosumentów z systemu wartościowego (net-billing) na inny, np. ilościowy, ponieważ obowiązujące przepisy prawa unijnego uniemożliwiają takie działania.

Zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (tzw. dyrektywa RED II), państwa członkowskie są zobowiązane do zapewnienia, że prosumenci

odnawialnych źródeł energii będą rozliczani wartościowo, tj. na podstawie rynkowych cen energii elektrycznej. Oznacza to, że prosumenci otrzymują wynagrodzenie za energię wprowadzoną do sieci w wysokości odpowiadającej aktualnym cenom rynkowym.

4. Czy planowane są programy edukacyjne lub informacyjne, które w transparentny sposób będą pokazywać rzeczywiste koszty i opłacalność inwestycji w mikroinstalacje OZE w obecnym systemie prawnym?

Tak, Ministerstwo Klimatu i Środowiska podejmuje aktywne działania informacyjne i edukacyjne w tym zakresie. Szczegółowe informacje dotyczące systemu net-billing, w tym zasad rozliczeń oraz opłacalności inwestycji w mikroinstalacje OZE, są dostępne na dedykowanej stronie internetowej: prosument.gov.pl.

Ponadto Ministerstwo rozpoczęło kampanię informacyjną poświęconą efektywnemu wykorzystaniu mikroinstalacji w systemie net-billing. Celem kampanii jest zwiększenie świadomości prosumentów w zakresie optymalnego zarządzania energią wytwarzaną na potrzeby własne w szczególności poprzez maksymalizację autokonsumpcji, co wprost przekłada się na wyższą opłacalność inwestycji.

W ramach kampanii przekazywane są praktyczne wskazówki dotyczące m.in. współpracy instalacji fotowoltaicznych z pompami ciepła, dostosowania pracy urządzeń elektrycznych do godzin największej produkcji energii oraz dostępnych rozwiązań technicznych i programów wsparcia. Informacje te są upowszechniane za pośrednictwem strony internetowej Ministerstwa, mediów społecznościowych oraz dedykowanych materiałów edukacyjnych skierowanych do obecnych i przyszłych prosumentów.

5. Czy ministerstwo rozważa wprowadzenie regulacji zapewniających minimalną cenę odkupu energii lub inny mechanizm stabilizujący warunki ekonomiczne dla prosumentów?

Mając na uwadze powyższe, warto podkreślić, że system net-billingu może być opłacalny dla prosumentów zwłaszcza w przypadku odpowiedniego doboru mocy mikroinstalacji do zapotrzebowania gospodarstwa domowego oraz zwiększenia poziomu autokonsumpcji wytworzonej energii. Zastosowanie magazynów energii elektrycznej lub magazynów ciepła (w tym dla wody użytkowej) może dodatkowo poprawić warunki ekonomiczne inwestycji, ograniczając straty wynikające z wprowadzania energii do sieci w okresach niskich cen.

Obecnie jednak wprowadzenie sztywnej minimalnej ceny odkupu energii nie jest możliwe wprost, z uwagi na unijne przepisy nakazujące odzwierciedlanie cen rynkowych w rozliczeniach prosumentów (zgodnie z dyrektywą RED II). Takie rozwiązanie nie byłoby także optymalne dla aktywizacji odbiorców działający na dynamicznym rynku energii.

Z wyrazami szacunku

Miłosz Motyka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/